

Església de Sant Andreu del Pujol del Racó

La Coma i la Pedra

El Marcell Puigdellivol Prat em feia arribar unes fotografies fetes en ocasió d'una caminada a la Coma i Pedra, anant cap el Clot de l'Infern, de l'església de Sant Andreu de Pujol del Racó, que fou coneguda antigament amb el nom de Sant Andreu de Mossoll (nom de la riera propera a l'església).

Una de les primeres notícies que tenim d'aquesta església, correspon a l'any 1050 i s'esmenta com a església del monestir de Sant Llorenç de Morunys en una relació dels béns d'aquest monestir: "Et in Mosullo ipsa ecclesia de Sancti Andree et mansione dominica et alaudem et vineas".

L'any 1103, Ramon Miró feu donacions al monestir de Santa Maria de Solsona entre les quals s'esmenta el terme de Sant Andreu (possiblement no l'església), entre altres possessions a la Vall de Lord; Solsona aconseguia així limitar i voltar les possessions del monestir rival de Sant Llorenç de Morunys. L'església pertanyia al monestir de la Vall de Lord al segle XV: dos priors del monestir s'anomenen Benet i Bernat de Sant Andreu de Mossoll i la veïna casa de Sant Andreu de Mossoll, havia de servir a l'església procurant que s'hi celebressin misses i amb el delme de la dita casa, il·luminar l'església. Els hereus de la casa de Sant Andreu de Mossoll, veïna a l'església, pagaren l'any 1335, 100 sous per la ratificació de l'establiment fet pel prior de Sant Llorenç de Morunys. L'any 1343 l'abat de Tavèrnoles i de Sant Llorenç de Morunys ratificà als homes de Linyà els censos, drets i redits que aquests rebien de moltes parròquies de la Vall de Lord, entre les quals hi havia Sant Andreu de Mossoll.

La descripció de patrimoni Gencat ens diu; església romànica d'una sola nau amb absis quadrat cobert amb volta de canó i més estret que la nau de l'església, també coberta amb volta de canó i en part enfonsada - Francesc Regàs Iglésias de l'Associació cultural de la Vall del Lord, explica en el seu treball sobre aquesta església, que la volta va caure als anys 50 del segle XX. Un senzill arc triomfal separa la nau de l'absis, orientat a llevant. El parament és de pedres escairades i col·locades en fileres, més senzill en tot l'edifici que el de la volta. Al mur de tramuntana, hi ha dos arcosolis adovellats amb arc de mig punt i a l'absis, hi ha un petit nínxol per a col·locar l'imatge del sant patró. La porta d'entrada es troba al mur de migdia i és d'arc de mig punt adovellat. Les finestres de doble esqueixada estan també al mur de migdia, justament a l'absis i a ponent.





L'Isidre Blanc, havia publicat una fotografia del interior en la que s'aprecia encara les restes del campanar d'espadanya.



Demana al Centre de Documentació de Cultura Popular i Religiosa de Catalunya (Arxiu Gavín)
imatges d'aquesta església, i en rebia una del 16-III-1975, en la que s'aprecia el campanar.
Ermita de Sant Andreu. Ruïnes. La Coma (La Coma i la Pedra). Solsonès

(C) Arxiu Gavín de les Avellanes



No t'acostumes mai a veure l'abandó infinit en que es troba el patrimoni històric de Catalunya.